

บทที่ 5

สระ

หน่วยเสียงสระ

ในการวิเคราะห์หาหน่วยเสียงสระในภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง ผู้วิจัยได้แบ่งภาษาเหล่านี้ออกเป็น 2 กลุ่ม แบบเดียวกับการวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะ คือ ภาษาลาวโซ่งกลุ่มหนึ่ง กับภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง อีกกลุ่มหนึ่ง

ตารางที่ 9. หน่วยเสียงสระในภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง

ตำแหน่งของลิ้นและ ระดับของลิ้น ลักษณะของ ริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่ห่อริมฝีปาก	ไม่ห่อริมฝีปาก	ไม่ห่อริมฝีปาก	ห่อริมฝีปาก
สูง	i , i:		ɯ , ɯ: ¹	u , u:
กลาง	e , e:		ɤ , ɤ:	o , o:
ต่ำ	ɛ , ɛ:			ɔ , ɔ:
		a , a:		

¹ สระ ɯ , ɯ: , ɤ และ ɤ: ดูเชิงอรรถหน้า 37 ประกอบ

1. สระในภาษาลาวโซ่ง

1.1 สระเดี่ยว

เสียงสระเดี่ยวในภาษาลาวโซ่งมี 18 เสียง แบ่งเป็นสระสั้น 9 เสียง และสระยาว 9 เสียง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

i	เช่น	khing ¹	"ชิง"
i:	เช่น	khi: ³	"ชี"
e	เช่น	ken ³	"เก่ง"
e:	เช่น	ke:n ¹	"เกรง"
ɛ	เช่น	khen ¹	"แข็ง"
ɛ:	เช่น	ke:n ⁴	"แข็ง"
a	เช่น	kan ²	"คัน"
a:	เช่น	ka:n ²	"คาน"
w	เช่น	khun ⁵	"ขึ้น"
w:	เช่น	kw:n ²	"คัน"
ɯ	เช่น	ɯxn ²	"เงิน"
ɯ:	เช่น	kɯ:n ¹	"เกิน"
u	เช่น	khut ³	"ชุด"
u:	เช่น	khu:t ³	"ชุด"
o	เช่น	kon ²	"คน"
o:	เช่น	ko:n ¹	"โกน"
ɔ	เช่น	ko? ⁴	"เคาะ"
ɔ:	เช่น	ko: ²	"คอ"

1.2 สระประสมสองเสียง¹

เสียงสระประสมสองเสียงในภาษาลาวโขง มี 15 เสียง ได้แก่

ia	wa	ui
iu		ua
eu	xi	oi
yu		vi

ai

a:i

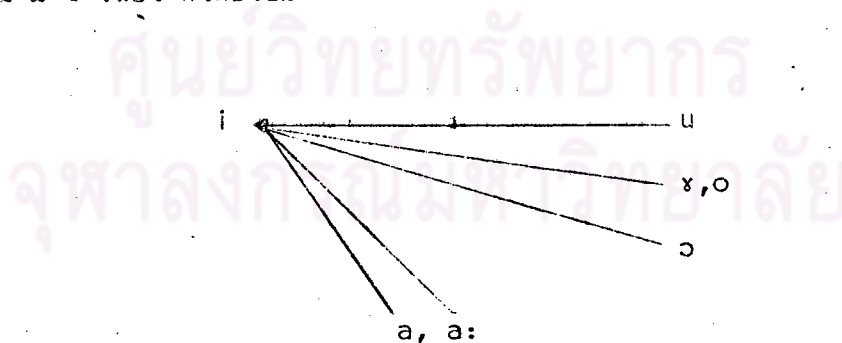
aw

au

a:u

สระประสมสองเสียงเหล่านี้แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1.2.1 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระกลาง หรือเสียงสระหลังแล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตาม มี 6 เสียง ดังต่อไปนี้

¹ ควบที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย หน้า 38-39

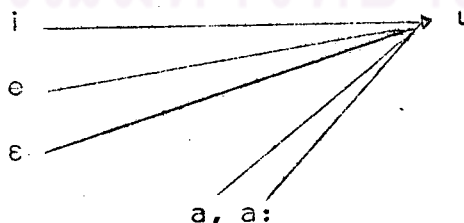
ai	เช่น	lai ¹	"ไหล"
a:i	เช่น	la:i ²	"ลาย"
xi [x:i]	เช่น	xi ²	"เลย"
ui	เช่น	lui ²	"ลุย(น้ำ)"
oi [o:i]	เช่น	loi ²	"โรย"
oi [o:i]	เช่น	loi ²	"ลอย"

1.2.2 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระกลางแล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตาม เสียงสระประสมประเภทนี้มีเพียงเสียงเดียวเท่านั้น คือ aw ดังตัวอย่างต่อไปนี้

aw	เช่น	baw ¹	"ใบ"
		saw ¹	"ใส"
		law [ɔdaw ¹]	"ใด"

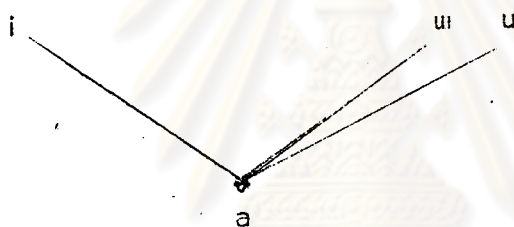
เป็นที่น่าสังเกตว่า สระประสมสองเสียง aw มักจะเกิดในคำที่ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปสระ "ไ" (ดูบทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะหน้า 135-136)

1.2.3 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหน้าหรือเสียงสระกลางแล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตาม สระประสมประเภทนี้มี 5 เสียง ดังต่อไปนี้

iu		เช่น	siu ¹	"สัว"
eu	[e:u]	เช่น	heu ¹	"เหว"
eu	[ɛ:u]	เช่น	heu ⁶	"แ้ว"
au		เช่น	sau ¹	"เสา"
a:u		เช่น	sa:u ¹	"สาว"

1.2.4 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระสูง แล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระกลาง คำไม่ทอริมฝีปาก และอาจมีเสียงพยัญชนะตามได้อีก สระประสมประเภทนี้ มี 3 เสียง ดังต่อไปนี้

ia	[i:a]	เช่น	sia ¹	"หาย"
			siam ¹	"เสียม"
wa	[w:a]	เช่น	hwa ²	"เรือ"
			hwan ²	"เรือน"
ua	[u:a]	เช่น	hua ¹	"หัว"
			huang ²	"รวง(ข้าว)"

โดยปกติสระประสมสองเสียง ia, wa และ ua ในภาษาลาวโซ่ง จะออกเสียงเป็นสระยาว [i:a], [w:a] และ [u:a] ตามลำดับ แต่สำหรับคำในภาษาไทยมาตรฐานที่มีเสียงสระประสมเหล่านี้และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก -k

ในภาษาลาวโซ่ง เสียงพยัญชนะท้ายจะเป็น -? และเสียงสระประสมจะเป็นสระสั้น คือ [ia],[wa] และ [ua] ตามลำดับดังตัวอย่างต่อไปนี้

ia	เช่น	pia? ³	"เปียก"
wa	เช่น	pwa? ³	"เปลือก"
ua	เช่น	pua? ³	"ปลวก"

อย่างไรก็ตามลักษณะดังกล่าวข้างต้นมิได้เกิดกับสระประสมทั้งสามนี้ เท่านั้น คำในภาษาไทยมาตรฐานที่มีสระเดี่ยว เสียงยาว และตามด้วยพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงกัก -k จะเป็นเสียงสระเดี่ยว สั้น ตามด้วยพยัญชนะท้าย เสียงกัก -? ในภาษาลาวโซ่ง ด้วย (ดูบทที่ 4 พยัญชนะ หน้า 100-101) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

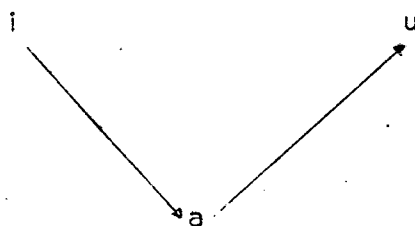
i:	เช่น	pi? ³	"ปีก"
e:	เช่น	be? ³	"แบก"
a:	เช่น	pa? ³	"พูด"
u:	เช่น	pu? ³	"ปลุก"
o:	เช่น	po? ³	"ปอก"

สำหรับสระ e:, ə:, ɜ: และ o: ไม่สามารถหาตัวอย่างได้ ทั้งนี้ เนื่องจากคำที่มีเสียงพยัญชนะท้าย -k ตามเสียงสระเหล่านี้มีจำนวนจำกัด เท่าที่พบจากข้อมูลมีคำว่า "โคก" ในภาษาลาวโซ่ง ใช้ kho:k⁴ ~kɜ:k² ซึ่งอาจเป็นเพราะคำว่า "โคก" ไม่ใช่คำที่ใช้ในภาษาลาวโซ่งมาแต่เดิม

1.3 สระประสมสามเสียง

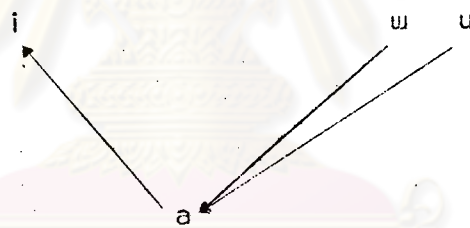
เสียงสระประสมสามเสียงในภาษาลาวโซ่ง ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายตามอีก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.3.1 สระประสมสามเสียงที่เริ่มด้วยสระหน้าสูง แล้วเลื่อนไปเป็นเสียงสระกลาง คำ และจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก มี 1 เสียง คือ

iau	เช่น	khiau ¹	"เซียว"
		niau ¹	"เหนียว"
		ciau ⁴	"เซียว"

1.3.2 สระประสมสามเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหลัง สูง แล้วเลื่อนไปเป็นเสียงสระกลาง ต่ำ และจบลงด้วยเสียงสระหน้า สูง ไม่ทอริมฝีปาก มี 2 เสียง ดังต่อไปนี้

wai	เช่น	khwai ¹	"(ลูก)เขย"
		mwai ⁴	"เมื่อย"
uai	เช่น	thuai ⁵	"ถ้าย"
		suai ¹	"(กระ)สาย"

2. สระในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง

2.1 สระเดี่ยว

เสียงสระเดี่ยวในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง มี 18 เสียง แบ่งเป็นสระสั้น 9 เสียง และสระยาว 9 เสียง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

		ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
i	เขิ่น	khin ¹	khin ¹	khin ¹	"ชิง"
i:	เขิ่น	khi: ³	khi: ⁴	khi: ⁴	"ชี่"
e	เขิ่น	ken ³	ken ⁴	ken ⁴	"เก็ง"
e:	เขิ่น	ke:n ²	ke:n ²	ke:n ²	"เกรง"
ɛ	เขิ่น	kheŋ ¹	kheŋ ¹	kheŋ ¹	"แข็ง"
ɛ:	เขิ่น	khe:ŋ ³	khe:ŋ ⁴	khe:ŋ ⁴	"แข็ง"
a	เขิ่น	khan ²	khan ³	khan ³	"คั้น"
a:	เขิ่น	kha:n ²	kha:n ³	kha:n ³	"คาน"
w	เขิ่น	khwn ⁴	khwn ⁵	khwn ⁵	"ขึ้น"
w:	เขิ่น	khw:n ²	khw:n ³	khw:n ³	"คั้น"
ɤ	เขิ่น	ŋɤn ²	ŋɤn ³	ŋɤn ³	"เงิน"
ɤ:	เขิ่น	kɤ:n ²	kɤ:n ²	kɤ:n ²	"เกิน"
u	เขิ่น	khut ¹	khut ¹	khut ¹	"ชูด"
u:	เขิ่น	khu:t ⁴	khu:t ⁵	khu:t ⁵	"ชูด"
o	เขิ่น	khon ²	khon ³	khon ³	"คน"
o:	เขิ่น	ko:n ²	ko:n ²	ko:n ²	"โกน"
ɔ	เขิ่น	khɔ? ³	khɔ? ⁴	khɔ? ⁴	"เคาะ"
ɔ:	เขิ่น	khɔ: ²	khɔ: ³	khɔ: ³	"คอ"

2.2 สระประสมสองเสียง

เสียงสระประสมสองเสียงในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง

มีน้อยกว่าเสียงสระประสมสองเสียงในภาษาลาวโขงหนึ่งเสียง คือ ไม่มีเสียงสระ aw

นอกจากนั้นสระอีก 14 เสียง เหมือนกับสระในภาษาลาวโขง (ดูหน้า 107) แบ่งเป็น 3

ประเภท ดังนี้

2.2.1 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระกลาง หรือเสียงสระหลังแล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหน้าสูง ไม่ห่อริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตามสระประสมประเภทนี้ มี 6 เสียง ดังต่อไปนี้

		ลาวครั่ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
ai	เช่น	lai ¹	lai ¹	lai ¹	"ไหล"
a:i	เช่น	la:i ¹	la:i ¹	la:i ¹	"หลาย"
xi [x:i]	เช่น	xi ²	xi ³	xi ³	"เลย"
ui	เช่น	lui ²	lui ³	lui ³	"ลุย(น้ำ)"
oi [o:i]	เช่น	loi ²	loi ³ ~hoi ³	loi ³	"โรย"
oi [o:i]	เช่น	loi ²	loi ³	loi ³	"ลอย"

2.2.2 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหน้า หรือเสียงสระกลางแล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก และไม่มีเสียงพยัญชนะตามสระประสมประเภทนี้ มี 5 เสียง ดังต่อไปนี้

		ลาวครั่ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
iu	เช่น	siu ¹	siu ¹	siu ¹	"สิว"
eu [e:u]	เช่น	heu ¹	heu ¹	heu ¹	"เหว"
eu [e:u]	เช่น	heu ⁵	heu ⁶	heu ⁶	"แรว"
ou	เช่น	sau ¹	sau ¹	sau ¹	"เสา"
a:u	เช่น	sa:u ¹	sa:u ¹	sa:u ¹	"สาว"

2.2.3 สระประสมสองเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระสูง แล้วเลื่อนไปจบลงด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ และอาจมีเสียงพยัญชนะตามได้อีก สระประสมประเภทนี้ มี 3 เสียง ดังต่อไปนี้

		ลาวครั่ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
ia [i:a]	เช่น	sia ¹	sia ¹	sia ¹	"หาย"
		siam ¹	siam ¹	siam ¹	"เสียม"
wa [w:a]	เช่น	hwa ²	hwa ³	hwa ³	"เรือ"
		hwan ²	hwan ³	hwan ³	"เรื่อน"
ua [u:a]	เช่น	hua ¹	hua ¹	hua ¹	"หัว"
		huan ²	huan ³	huan ³	"รวง"

2.3 สระประสมสามเสียง

เสียงสระประสมสามเสียงในภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง มี 3 เสียง เหมือนกับเสียงสระประสมสามเสียงในภาษาลาวโขง (ดูหน้า 110-111) แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

2.3.1 สระประสมสามเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหน้า สูง แล้วเลื่อนไปเป็นเสียงสระกลาง และจบลงด้วยเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก มี 1 เสียง คือ

		ลาวครั่ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
iau	เช่น	khiau ¹	khiau ¹	khiau ¹	"เขี้ยว"
		niau ¹	niau ¹	niau ¹	"เหนียว"
		khiau ⁴	khiau ⁵	khiau ⁵	"เขี้ยว"

2.3.2 สระประสมสามเสียงที่เริ่มด้วยเสียงสระหลัง สูง แล้วเลื่อนไปเป็นสระกลาง และจบลงด้วยเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก มี 2 เสียง ดังต่อไปนี้

		ลาวครั่ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
wai	เช่น	lwai ³	lwai ⁴	lwai ⁴	"เลี้ยว"
		mwai ³	mwai ⁴	mwai ⁴	"เมี้ยว"
uai	เช่น	thuai ⁴	thuai ⁵	thuai ⁵	"ถ้าย"
		suai ¹	suai ¹	suai ¹	"(กระ)สวย"

เปรียบเทียบเสียงสระในภาษาลาวโข่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง

ในการศึกษาเรื่องลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ความแตกต่างในเรื่องเสียงสระในภาษาลาวโข่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง มีน้อยมาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสระในภาษาไทยมาตรฐานด้วยแล้วปรากฏผลว่า เสียงสระในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาลาวกลุ่มที่ 2 ซึ่งได้แก่ ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง คล้ายคลึงกันมาก และต่างจากภาษาลาวโข่งเพียงเล็กน้อย โดยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงสระ

โดยทั่วไปแล้วลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงสระในภาษาลาว กลุ่มที่ 2 และภาษาไทยมาตรฐาน เกือบไม่มีความแตกต่างกันเลย แต่สำหรับเสียงสระในภาษาลาวโข่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าเสียงสระเดี่ยวสั้นของภาษาลาวโข่ง ยาวกว่าเสียงสระเดี่ยวสั้นของภาษาลาวกลุ่มที่ 2 และภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนเสียงสระเดี่ยวยาวไม่มีความแตกต่าง ใดๆก็ตาม ในภาษาลาวโข่ง ที่วิจัยมีเสียงสระเดี่ยวทั้งสระสั้นและสระยาว ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบของเสียงสระ

2. จำนวนของเสียงสระ

2.1 สระเดี่ยว

ทุกภาษามีเสียงสระเดี่ยว 18 เสียง แบ่งเป็นสระสั้น 9 เสียง และสระยาว 9 เสียงคือ

i, i:	ɯ, ɯ:	u, u:
e, e:	ɤ, ɤ:	o, o:
ɛ, ɛ:		ɔ, ɔ:
a, a:		

2.2 สระประสมสองเสียง

เสียงสระประสมสองเสียงในภาษาลาวกลุ่มที่ 2 และภาษาไทยมาตรฐาน

มี 14 เสียง คือ

เอา	เออ	เอา	เอา
เอิ	เอิ	เอิ	เอิ
เอย	เอย	เอย	เอย
เอน	เอน	เอน	เอน
		เอา	เอา
		เอา	เอา
		เอา	เอา
		เอา	เอา

ส่วนในภาษาลาวโซ่งมีสระประสมสองเสียง เออ เพิ่มอีก 1 เสียง

รวมเป็น 15 เสียง

2.3 สระประสมสามเสียง

ทุกภาษามีเสียงสระประสมสามเสียง 3 เสียง คือ iau, wai

และ uai

3. ลักษณะของเสียงปฏิภาค

ลักษณะของเสียงปฏิภาคของภาษากลุ่มที่ 1 คือ ภาษาลาวโซ่ง ภาษากลุ่มที่ 2

คือ ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐาน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 เป็นเสียงสระเดียวกันในทุกภาษา

เสียงสระประเภทนี้มีทั้งสระเดี่ยว สระประสมสองเสียง และสระประสมสามเสียง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโขง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
i :	i	i	i	i	i	
	bit ³	bit ³	bit ¹	bit ¹	bit ¹	"บิต"
	khig ¹	khig ¹	khig ¹	khig ¹	khig ¹	"ชิง"
i:	i:	i:	i:	i:	i:	
	bi:p ³	bi:p ³	bi:p ⁴	bi:p ⁵	bi:p ⁵	"บีน"
	khi:~ ³	khi:~ ³	khi:~ ³	khi:~ ⁴	khi:~ ⁴	"ชู่"
e :	e	ě	e	e	e	
	pen ²	pen ¹	pen ²	pen ²	pen ²	"เป็น"
	keŋ ³	keŋ ³	keŋ ³	keŋ ⁴	keŋ ⁴	"เก่ง"
e:	e:	e:	e:	e:	e:	
	phe:n ²	phe:n ²	phe:n ²	phe:n ³	phe:n ³	"เฟด"
	kre:ŋ ²	ke:ŋ ¹	ke:ŋ ²	ke:ŋ ²	ke:ŋ ²	"เกรง"
ɛ :	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
	pheʔ ⁵	pheʔ ⁴	pheʔ ³	pheʔ ⁴	pheʔ ⁴	"แพะ"
	kheŋ ¹	khèŋ ¹	kheŋ ¹	kheŋ ¹	kheŋ ¹	"แข็ง"
ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ:	
	phe:~ ²	phe:~ ²	phe:~ ²	phe:~ ³	phe:~ ³	"แพ"
	khe:ŋ ⁴	ke:ŋ ⁴	khe:ŋ ³	khe:ŋ ⁴	khe:ŋ ⁴	"แข็ง"
a :	a	a	a	a	a	
	phan ²	pan ²	phan ²	phan ³	phan ³	"พัน"
	khan ²	kan ²	khan ²	khan ³	khan ³	"คัน"
a:	a:	a:	a:	a:	a:	
	pha:n ²	pa:n ²	pha:n ²	pha:n ³	pha:n ³	"พาน"
	kha:n ²	ka:n ²	kha:n ²	kha:n ³	kha:n ³	"คาน"

	ไทยมาตรฐาน	ลาวไช่	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
พ :	พ	พ	พ	พ	พ	
	mɯŋ ²	mɯŋ ²	mɯŋ ²	mɯŋ ³	mɯŋ ³	"มึง"
	khwn ⁴	khwn ⁵	khwn ⁴	khwn ⁵	khwn ⁵	"ขึ้น"
พ :	พ:	พ:	พ:	พ:	พ:	
	mɯ: ²	mɯ: ²	mɯ: ²	mɯ: ³	mɯ: ³	"มีอ"
	khw:n ²	kw:n ²	khw:n ²	khw:n ³	khw:n ³	"คัน"
ช :	ช	ช	ช	ช	ช	
	bɯŋ ³	bɯŋ ³	bɯŋ ³	bɯŋ ⁴	bɯŋ ⁴	"เบ็ง"
	ŋɯŋ ²	ŋɯŋ ²	ŋɯŋ ²	ŋɯŋ ³	ŋɯŋ ³	"เงิน"
ช :	ช:	ช:	ช:	ช:	ช:	
	phɯ:ŋ ²	pɯ:ŋ ²	phɯ:ŋ ²	phɯ:ŋ ³	phɯ:ŋ ³	"เพ็ง"
	kɯ:n ²	kɯ:n ¹	kɯ:n ²	kɯ:n ²	kɯ:n ²	"เกิน"
บ :	บ	บ	บ	บ	บ	
	pluk ³	puk ³	puk ¹	puk ¹	puk ¹	"ปลุก"
	khut ³	khut ³	khut ¹	khut ¹	khut ¹	"ชุต"
บ :	บ:	บ:	บ:	บ:	บ:	
	plu:k ³	-	pu:k ⁴	pu:k ⁵	pu:k ⁵	"ปลุก"
	khu:t ³	khu:t ³	khu:t ⁴	khɯ:t ⁵	khu:t ⁵	"ชุต"
อ :	อ	อ	อ	อ	อ	
	bot ³	bot ³	bot ¹	bot ¹	bot ¹	"บด"
	khon ²	kon ²	khon ²	khon ³	khon ³	"คน"
อ :	อ:	อ:	อ:	อ:	อ:	
	bo:t ³	bo:t ³	bo:t ⁴	bo:t ⁵	bo:t ⁵	"โบสถ"
	ko:n ²	ko:n ¹	ko:n ²	ko:n ²	ko:h ²	"โกน"

	ไทมาตรฐาน	ลาวโซ่ง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
ว :	ว	ว	ว	ว	ว	
	pho? ⁵	-	pho? ³	pho? ⁴	pho? ⁴	"พะาะ"
	kho? ⁵	kw? ⁴	kho? ³	kho? ⁴	kho? ⁴	"เคาะ"
ว:	ว:	ว:	ว:	ว:	ว:	
	pho: ²	po: ²	pho: ²	pho: ³	pho: ³	"พอ"
	kho: ²	kw: ²	kho: ²	kho: ³	kho: ³	"คอ"
ai :	ai	ai	ai	ai	ai	
	lai ¹	lai ¹	lai ¹	lai ¹	lai ¹	"ไหล"
a:i :	a:i	a:i	a:i	a:i	a:i	
	la:i ²	la:i ²	la:i ²	la:i ³	la:i ³	"ลาย"
xi :	xi	xi	xi	xi	xi	
	lxi ²	lxi ²	lxi ²	lxi ³	lxi ³	"เลย"
ui :	ui	ui	ui	ui	ui	
	lui ²	lui ²	lui ²	lui ³	lui ³	"ลุย"
oi :	oi	oi	oi	oi	oi	
	roi ²	loi ²	loi ²	loi ³	loi ³	"โรย"
oi :	oi	oi	oi	oi	oi	
	loi ²	loi ²	loi ²	loi ³	loi ³	"ลอย"
iu :	iu	iu	iu	iu	iu	
	siu ¹	siu ¹	siu ¹	siu ¹	siu ¹	"สัว"
eu :	eu	eu	eu	eu	eu	
	heu ¹	heu ¹	heu ¹	heu ¹	heu ¹	"เหว"
eu :	eu	eu	eu	eu	eu	
	reu ⁵	heu ⁶	heu ⁵	heu ⁶	heu ⁶	"แรว"

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโขง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
au :	au	au	au	au	au	
	sau ¹	sau ¹	sau ¹	sau ¹	sau ¹	"เสา"
อ:u :	อ:u	อ:u	อ:u	อ:u	อ:u	
	sa:u ¹	sa:u ¹	sa:u ¹	sa:u ¹	sa:u ¹	"สาว"
ia :	ia	ia	ia	ia	ia	
	lia ²	lia ²	lia ²	lia ³	lia ³	"เลีย"
wa :	wa	wa	wa	wa	wa	
	lwa ¹	lwa ¹	lwa ¹	lwa ¹	lwa ¹	"เหลื่อ"
ua :	ua	ua	ua	ua	ua	
	hua ¹	hua ¹	hua ¹	hua ¹	hua ¹	"หัว"
iau :	iau	iau	iau	iau	iau	
	niau ¹	niau ¹	niau ¹	niau ¹	niau ¹	"เหนียว"
wai :	wai	wai	wai	wai	wai	
	lwai ⁴	lwai ⁴	lwai ³	lwai ⁴	lwai ⁴	"เสี้ยว"
uai :	uai	uai	uai	uai	uai	
	thuai ⁴	thuai ⁵	thuai ⁴	thuai ⁵	thuai ⁵	"ล้วย"

3.2 เสียงสระในภาษาลาวโขง ต่างกับเสียงสระในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐาน

ดังได้กล่าวแล้วว่า ความแตกต่างในเรื่องสระในภาษาต่าง ๆ ที่วิจัยมีน้อยมาก เท่าที่พบจากข้อมูลมีดังนี้

3.2.1 เสียงสระเตี้ยยาว ซึ่งตามด้วยเสียงพยัญชนะท้าย สิ้นส่วนหลัง กัก -k ในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐาน จะเป็นเสียงสระเตี้ยสั้น ตามด้วยเสียงพยัญชนะท้ายสั้น เสียงกัก -? ในภาษาลาวโขง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโขง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
i:	i:	i:	i:	i:	i:	
	pi:k ³	pi? ³	pi:k ⁴	pi:k ⁵	pi:k ⁵	"ยึก"
ε:	ε:	ε:	ε:	ε:	ε:	
	bε:k ³	bε? ³	bε:k ⁴	bε:k ⁵	bε:k ⁵	"แบก"
a:	a:	a:	a:	a:	a:	
	ma:k ³	ma? ³	ma:k ⁴	ma:k ⁵	ma:k ⁵	"หมา"
u:	u:	u:	u:	u:	u:	
	pu:k ³	pu? ³	pu:k ⁴	pu:k ⁵	pu:k ⁵	"ปลุก"
o:	o:	o:	o:	o:	o:	
	po:k ³	po? ³	po:k ⁴	po:k ⁵	po:k ⁵	"ปก"

3.2.2 เสียงสระประสมสองเสียง ในคำซึ่งภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปสระ "ไ" ในการเขียน จะเป็นเสียงสระ aw ในภาษาลาวโขง แต่จะเป็นเสียงสระ ai ในภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเวียง และภาษาไทยมาตรฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโขง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
ai	ai	aw	ai	ai	ai	
	bai ²	baw ¹	bai ²	bai ²	bai ²	"ใบ"
	sai ¹	saw ¹	sai ¹	sai ¹	sai ¹	"ไส"
	tai ⁴	taw ⁵	tai ⁵	tai ⁶	tai ⁶	"ไต้"
	cai ²	caw ¹	cai ²	cai ²	cai ²	"ใจ"
	hai ⁴	haw ⁵	hai ⁴	hai ⁵	hai ⁵	"ไห"
	mai ³	maw ³	mai ³	mai ⁴	mai ⁴	"ไหม"
	jai ³	jaw ³	jai ³	jai ⁴	jai ⁴	"ไฉ"

3.2.3 เสียงสระประสมสองเสียง xi ในภาษาไทยมาตรฐานและ
ภาษาลาวกลุ่มที่ 2 จะเป็นเสียงสระประสมสามเสียง wai ในภาษาลาวโซ่ง ดังนี้

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโซ่ง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
xi :	xi	wai	xi	xi	xi	
	khxi ¹	khwai ¹	khxi ¹	khxi ¹	khxi ¹	"(ลูก)เขย"

3.2.4 เสียงสระประสมสามเสียง iau ในภาษาไทยมาตรฐาน
และภาษาลาวกลุ่มที่ 2 จะเป็นเสียงสระประสมสองเสียง eu ในภาษาลาวโซ่ง ดังนี้

	ไทยมาตรฐาน	ลาวโซ่ง	ลาวครั้ง	ลาวใต้	ลาวเวียง	
iau :	iau	eu	iau	iau	iau	
	hiau ³	heu ³	hiau ³	hiau ⁴	hiau ⁴	"เหี่ยว"
	jiau ⁴	neu ⁴	ɲiau ³	ɲiau ⁴	ɲiau ⁴	"เหี่ยว"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย